

Jesu Kristi død og vor død
Af Aksel Valen-Sendstad - "Den tomme grav"

Vi har allerede understreget, at døden er et gennemgående tema i Bibelen. Men det er Jesu Kristi lidelse og død, som er centrum i alt. Det er hans lidelse og død, som træder frem i det, profeterne taler om i Det gamle Testamente, og det er hans lidelse og død, som er den hovedsag, Det nye Testamente taler om. Ja, Jesu lidelse og død er det samme som evangeliet, det glade budskab. Jesu død er den frelse, Gud skænker os. Derfor siger profeten om Jesus: "... han reves fra de levendes land han ramtes for mit folks overtrædelse når hans sjæl havde fuldført et skyldoffer, skulle han se afkom, leve længe, ..." ([Es.53,8 og 10](#)).

Jesus forkyndte, at det var hans lidelse og død, som var målet og hensigten med hans gerning her i verden: "Se vi drager nu op til Jerusalem, og Menneskesønnen skal overgives til ypperstepræsterne og de skriftkloge, og de skal dømme ham til døden og overgive ham til hedningerne til at spottes og piskes og korsfæstes, men på den tredje dag skal han opstå" ([Matt.20,18-19](#)). For Menneskesønnen er kommet for at "give sit liv som løsesum for mange" (20,28). Om denne Kristi død siger apostelen Paulus: "Thi medens vi endnu var afmægtige, led Kristus, da tiden var inde, døden for os, som endnu var ugudelige" ([Rom.5,6](#)). Hans død er det glade budskab, evangeliet. Intet kan erstatte eller lægges til dette. Derfor siger han et andet sted: "Da jeg kom til jer, brødre, kom jeg heller ikke og forkyndte jer vidnesbyrdet fra Gud med fremragende veltalenhed eller visdom. Thi jeg havde fattet det forsæt ikke at ville vide af noget andet, medens jeg var blandt jer, end Jesus Kristus og det som korsfæstet" ([1.Kor.2,1-2](#)).

Selv om det ligger nærmest for og er mest naturligt for os at tænke på og bekymre os om vor egen forestående død, så er det, som nævnt, Jesu Kristi død, som al opmærksomhed samler sig om i Bibelen. Dernæst vor død. Og grunden til det er, at hans død er afgørende for os og vor død. Ja, var det ikke for Jesu Kristi lidelse og død, da var vi alle uden håb og evig fortabte. Men fordi Jesus har lidt døden, er der kommet nyt lys over vor død. Der er kommet et frelseslys over den. Jesu lidelse og død er Guds frelse til os. Intet andet, intet mindre. Det er med henblik på Jesu Kristi lidelse og død, at profeten Esajas forkynder: "... det folk, som sad i mørke, har set et stort lys, og for dem, som sad i dødens land og skygge, er et lys oprundet" ([Matt.4,16](#)).

Skal vi kunne forstå og med hjertet gribe det, Bibelen forkynder os om Jesu Kristi død, så det bliver til frelse for os, må vi samtidig også forstå, hvem Jesus er. For hvis han kun var et menneske, som vi er det, og ikke noget mere - ja, da ville hans død ikke kunne frelse os. Ja, selv om Jesus var en profet og en gudsmænd blandt de største i denne verden, ja den største, så kunne hans død alligevel ikke frelse os fra vor døds magt og væld. For intet menneske kan overvinde den kraft og magt, som døden er i vor verden. Ingen skabning kan tilrive sig det liv, som kun Gud ejer og disponerer over. Heller ingen skabning kan modstå Djævelens voldsomme åndsmagt. Skulle det kunne gøres, måtte også dødens egentlige årsag knuses. Men det formår intet menneske, ingen profet, ingen gudsmænd, uanset hvor from, retfærdig, ophøjet og gudhengiven han er.

Skal døden overvindes, må - ifølge Guds Ord - synden overvindes og tilintetgøres og med den Djævelen og hele hans åndehær. Guds vrede over synden må stilles. Hans forbandelse over al ulydighed og fjendskab mod ham må ophæves. Først da kan Gud give livet tilbage og ødelægge døden. Og dette er umuligt for noget menneske. For alle mennesker er under syndens magt og derfor også under dødens herredømme. Selvfrelse er en umulighed. Ingen af os kan længere takkes Gud. Ingen af os kan stille hans brændende harme over synden. Paulus citerer: "Der er ingen retfærdig, ikke én, der er ingen forstandig, der er ingen, som søger Gud; afvegne er alle, til hobe fordærvede, ingen gør godt, end ikke en eneste" ([Rom.3,10-12](#)).

Selv ikke Abraham, som i Bibelen er fremhævet som eksempel, som far til alle troende, selv ikke han havde noget, han kunne bringe Gud for at få hans velbehag og blive rost: "Hvis Abraham blev retfærdiggjort af gerninger, har han jo noget at rose sig af, dog ikke over for Gud" (Rom. 4,2).

Således bliver det helt klart, at mennesket under syndens og dødens lov aldeles ikke kan frelse sig

selv eller bidrage noget til denne frelse fra dødens magt og forbandelse. Den, som måtte være i tvivl om dette, bør endnu engang betragte dødens virkelighed og betænke dens faktum. Det gælder såvel den legemlige som den åndelige død. Var Jesus kun et menneske, som vi er det, var hans død også udelukkende som vor død. Den var hverken mere eller mindre. Og vi havde været redningsløst fortabte.

På denne baggrund siger Bibelen videre: *"Thi det, som var umuligt for loven, fordi den var magtesløs på grund af kødet, det gjorde Gud, da han sendte sin egen Søn i syndigt køds skikkelse og for syndens skyld og således fældede dødsdom over synden i kødet"* (Rom.8,3). I disse ord bryder lyset igennem. Det forkyndes os, at det, vi ikke kunne, det gør Gud Selv for os. Det er hemmeligheden ved Jesus og hans død. For i Jesus er det Gud der kommer. Han lider, dør og opstår for vor skyld. Og lad os et øjeblik standse op og betænke dette mysterium. Thi fatter vort hjerte ikke dette, så fatter det ingenting, og døden forbliver for os det, den altid har været - uden Gud og uden håb. Men fatter vi det, så fatter vi Gud selv og hans frelse. Og vi får at se, at dødens brod virkelig er brudt.

Det, som gør, at Jesu død er så afgørende, er hans person. Han er Guds evige Søn og ét med Faderen, som Jesus selv siger (Joh.10,30). Det er den højeste Gud selv, som i sin Søn kommer ind i verden og bliver menneske som vi. Han iklæder sig kød og blod og bliver fuldt og helt menneske. Han *"blev kød (menneske) og tog bolig iblandt os"*, siger Johannes ([Joh.1,14](#)). Han forvandler sig ikke til et menneske. Det er ikke sådan, at han før var Gud, men nu er menneske. Derimod er Jesus Gud og menneske i én person, sand Gud og sandt menneske på samme tid. Det er Gud selv, som kommer, er i verden og handler til vor frelse.

Altså: Det, mennesket ikke kan, det gør Gud, fordi han elsker os. Bibelen forkynder, at skal syndens magt brydes og ødelægges og dermed dødens magt over os, da må Gud selv gribe ind og gøre det. Så alvorlig og frygtelig er syndens og dødens magt og forbandelse. Og så alvorlig og frygtelig er syndens virkelighed og Guds vrede og dom over den. Ingen kan bortvende den vrede, Gud har mod synden, uden Gud selv. Og han gør det i Jesus. Ingen kan nedbryde syndens konsekvenser, den legemlige og åndelige død, uden Jesus. Han alene har livet i sig og kan gøre det, Gud efter sin hellige vilje kræver.

Hvordan sker dette ifølge Bibelen?

Det kan kun ske ved, at syndens skyld sones. Kun derved kan Gud forsones og tage mennesket til nåde og genoprette det, som er ødelagt. For først ved at synden sones, kan syndens følger; den legemlige og åndelige død, besejres.

Denne soning kræver Gud, fordi han er hellig og efter sit væsen ikke tåler synden - ikke kan have noget med den at gøre. Derfor kommer Jesus. Apostelen siger om dette: *"... han er soning for vore synder, ja, ikke alene for vore, men også for hele verdens"* ([1.Joh.2,2](#)). *"Også jer har han nu forligt (med sig) i sit jordiske legeme ved døden"* (Kol.1,21-22).

Jesus soner vor synd, ved at han træder i dit og mit sted. Han er vor stedfortræder alt, hvad han er og gør. Ved sit retfærdige liv og sin sejr over synden og Djævelen er og gør han i vort sted, det, Gud vil et menneske skal være og gøre. Jesus er sådan, som Gud vil, et menneske skal være. Jesus er i vort sted den retfærdige for Gud. Som ren og hellig for Gud går han ind under syndens straf, lidelse og død for vor skyld. Han må erfare forgængelighedens mørke virkelighed på sit eget legeme. Han, som er Guds egen Søn, bliver pint på sit eget legeme og føler Djævelen og hans dødskræfter i virksomhed.

Han må gå den tunge vej til korset. Han, som er ren og retfærdig og aldrig har gjort sig skyldig til nogen straf og forbandelse, tager al straf på sig i vort sted. Sådan er det en stedfortrædende straf lidelse, Jesus underkaster sig i sin død. *"Os til fred kom straf over ham, vi fik lægedom ved hans sår"* ([Es.53,5](#)). *"Den, som ikke kendte til synd, har han (Gud) gjort til synd for os, for at vi kunne blive Guds retfærdighed i ham"* ([2.Kor.5,21](#)).

På den måde viser Jesu lidelse og død for vor skyld hen til Guds eget hjerte. Den er udtryk for Guds hellighed og vrede over synden, og den er udtryk for Guds kærlighed og langmodighed mod synderen. Synden krænker Guds eget hjerte og hans hellige væsen. Vi vil aldrig kunne forstå alvoren i dette uden at se på, hvad Jesus, Guds egen Søn, måtte lide. At Gud overgiver sin eneste Søn til døden, åbenbarer alvoren. At Jesus måtte gå igennem forbandelsen og Helvede, for at vi skulle slippe derfor, åbenbarer på endelig måde, hvor forfærdelig Guds vrede er.

Men Jesu lidelse og død er også udtryk for Guds kærlighed og omsorg for os, viser hvor stærk og uudgrundelig den er. Og den åbenbares på endegyldig måde for os i dette, at Jesus frivilligt tager alt dette på sig for vor skyld: *"Thi således elskede Gud verden, at han gav sin Søn den enbårne"* (Joh.3,16). *"Gud viser sin kærlighed mod os ved, at Kristus døde for os, medens vi endnu var syndere"* (Rom.5,8).

Hvordan kan et menneske nogen sinde fatte, hvad det indebærer, at Gud selv går ind under vore kår for at tage vor skyld og straf på sig? *"O, dyb af rigdom og visdom og indsigt hos Gud! hvor uransagelige er ikke hans domme, og hvor usporlige hans veje! "Thi hvem kender Herrens tanker, eller hvem blev hans rådgiver?"* (Rom.11,33-34). Derfor er dette det største anstød og den største dårskab for det naturlige menneske: *"Men et sjæleligt menneske tager ikke imod det, der stammer fra Guds Ånd; thi det er ham en dårskab, og han kan ikke forstå det, thi det må bedømmes åndeligt"* ([1.Kor.2,14](#)). Men den, som sætter sin lid til det, ser, at det er den eneste vej, og at det er udtryk for Guds kraft og Guds visdom. Derfor siger apostelen Paulus: *"... vi derimod prædiker Kristus som korsfæstet, for jøder en forargelse og for hedninger en dårskab, men for de kaldede selv, både jøder og grækere, Kristus som Guds kraft og Guds visdom"* (1.Kor.1,23-24).

Sådan kender Jesus vor forgængelighed til bunds. Han ved alt om, hvad den indebærer. For han har selv været under forgængeligheden. Han har været den igennem og sejret over den. Nu ved vi, at hvad der end måtte møde os i livet af lidelser, sygdom og nød på grund af vor forgængelighed og dødelighed, så har Guds egen Søn, vor frelser, erfaret det både på ånd, sjæl og legeme. Han kender alt dette indefra, så sandt han har været menneske. Han ved, hvad det betyder. *"Thi vi har ikke en ypperstepræst, som ikke kan have medlidenhed med vore skrøbeligheder, men en, som har været fristet i alle ting ligesom vi, dog uden synd. Lad os derfor med frimodighed træde frem for nådens trone for at få barmhjertighed og finde nåde til hjælp i rette tid"* ([Hebr.4,15-16](#)).

Men har Gud selv været igennem alt dette i Jesus Kristus, da er også forgængelighedens forbandelse og dødens brod borte. For hvordan skulle der kunne være nogen forbandelse tilbage i det, som Gud selv har båret, taget på sig, og rensset for alt ondt? Og hvordan skulle døden have nogen brod mere, når Guds egen Søn har følt den på sit legeme og i sin sjæl, for at vi skulle gå fri? Det er det, som forkyndes os til tro og fortrøstning. Det er evangeliet.

Jesus har selv i sin død været igennem døds kampen og dødsangsten. Og han har taget dødens brod bort. For Helvede, fortabelsen og den åndelige død er borte, når vi i vor død tager tilflugt til hans død. Gudsforladtheden er borte, for den har Jesus kendt, overvundet og taget bort. Ensomheden er borte, for den har Jesus båret for os. Han har lidt døden i sit legeme: Han har været igennem det, at hjertet stopper, blodet koagulerer, legemet bliver stift og forrådnelsesprocessen begynder. Men hans legeme så ikke forrådnelse, står der skrevet (Apg.2,31). Det gik ikke til grunde. Derfor kan vi vide, at denne dødens uhygge også er gjort til intet for os. For midt i alt dette, som vi skal igennem, vil Gud alligevel opholde os og ikke lade os gå til grunde.

Hvem kan fatte et sådant budskab? Det, som sker med os i døden, er nu, at vi skal igennem det, Jesus har været igennem for os, men som han har fjernet alt ondt fra. Han har fjernet alt mørke, al angst og al gru. Det er borte, hvis vi vover at sætte vor lid til ham og hans gerning. Grunden til, at Jesus har fjernet alt dette, er, at han har sonet vor synd. Når synden er sonet, er også årsagen til forbandelsen borte. Han tog forbandelsen på sig: *"Kristus løskøbte os fra lovens forbandelse, idet han blev en forbandelse for vor skyld, (thi der står skrevet: "Forbandet hver den, der hænger på et træ")"* ([Gal.3,13](#)). Guds vrede er derfor fjernet fra døden. I stedet er sat Guds nåde og almagt, som skal bære enhver igennem døden, som sætter sin lid til frelsen i Kristus.

Når synden er sonet, er døden ikke længere nogen fjende. Der er ikke noget mørke i den længere. Døden er nu blevet en dør til Himmelen. Intet mindre. Det er derfor, Paulus kan sige: *"Jeg har lyst til at bryde op og være sammen med Kristus, thi det var langt, langt bedre"* ([Fil.1,23](#)). Og han siger: *"Døden er opslugt og sejren vundet". - "Død, hvor er din sejr? død, hvor er din brod?"* (Dødens brod er synden, og syndens kraft er loven). *Men Gud ske tak, som giver os sejren ved vor Herre Jesus Kristus.*" (1.Kor.15,54-57). Jesus sagde til røveren på korset: *"Sandelig siger jeg dig: i dag skal du være med mig i Paradis"* (Luk.23,43). For den, som sætter sin lid til Jesus, er døden blevet Himmelens port.

Men måske er det nu naturligt at spørge: Hvorfor må vi da fortsat dø? Når Jesus har sejret over døden og forgængeligheden, skulle vi jo være fri for denne plage. Også på dette spørgsmål giver Bibelen os svar: Syndens magt er så stor, at den helt har gennemsyret os - er blevet et med os og vor natur. Vi er *"af natur vredens børn"* (Ef.2,3). Synden er blevet en grufuld og ond virkelighed, som er i vort legeme og vor sjæl, så sandt vi er dem, vi er. Denne sydevirkelighed, denne onde natur, kan kun døden gøre en ende på. Gud må nedbryde dette syndelegeme. Det er derfor, Paulus siger: *"Hvem skal fri mig fra dette dødens legeme?"* (Rom.7,24), og han siger: *"Thi jeg ved, at i mig, det vil sige: i mit kød, bor der intet godt"* (Rom. 7,18).

Derfor må dette syndelegeme og denne syndenatur dø. Den må dø, så sandt synden selv må dø. Det vil sige: I døden nedbryder Gud synden i os, syndenaturen, syndelegemet. Det gamle syndemenneske dør, og et nyt, syndefrit menneske opstår af døden. Du og jeg er blevet bevaret. Det er os, som skal opstå. Vi er ikke gået til grunde eller tilintetgjort. Vi har vor identitet som mennesker. Men Gud har taget syndelegemet fra os, vor onde natur er brudt ned, synden i os er borte. Det under, som Gud gør på grund af Jesu Kristi stedfortrædende død for vor skyld, er, at han midt i vor død opholder os. Han holder os i live med identitet og bevidsthed som hele mennesker på trods af, at syndenaturen og det gamle legeme dør. Hvem kan fatte dette?

Derfor blev Jesu legeme heller ikke brudt ned i den forstand, at det blev til jord og støv (Apg.2,31). Derigennem viser Gud os, at Jesus var hellig og ren. Han havde ingen syndig natur og intet syndigt legeme. Jesus var ren. Han bar vore synder uden selv at være syndig. Derfor skete det, som skete. Jesus opstod på den tredje dag - efter skrifterne, står der. Og dette kommer os til gode. Ikke sådan, at vi ikke skal dø. Vor syndige natur gør dette nødvendigt. Men sådan, at døden bliver en død til nyt liv uden synd og forgængelighed. Vi får et forvandlet legeme, som er uden synd og uden ond vilje.

Sådan har Gud ladet døden bestå. Vi skal alle dø, hvis ikke Kristus kommer igen før vor dødstime. Dersom han kommer før, skal vi forvandles i stedet, siger Guds Ord (1.Kor.15,51). Kommer han ikke før, skal vi dog vide, at dødens brod er taget bort. For synden er borte og taget fra os - som skyld over for Gud. Derfor kan Gud for Jesu Kristi skyld bevare os i døden, som han bevarede ham. For det, Gud har gjort med Kristus, og det, Kristus har gjort, gælder for os.

For den, som ikke tager imod Guds frelse i Jesu Kristi død for vore synder, bliver syndens skyld og straf ikke taget bort. For et sadant menneske bliver syndelegemets død og nedbrydning kun et forvarsel om en evig og åndelig død - en evig lidelse under en uudslettelig syndeskyld. *"Den, som ikke lyder Sønnen, skal ikke se livet, men Guds vrede bliver over ham"* (Joh.3,36). Det er forfærdeligt. Det er denne tilstand, Jesus betegner som "evig straf", "fortabelse" og "Helvedes ild".

For den, som sætter sin lid til Kristi død, gælder apostelen Paulus' ord om dåben: *"Vi blev altså begravet med ham ved dåben til døden, for at, som Kristus blev opvakt fra de døde ved Faderens herlighed, således skal også vi leve et helt nyt liv. Vi ved jo, at vort gamle menneske er blevet korsfæstet med ham, for at det syndige legeme skulle miste sin magt, så vi ikke mere skulle trælle for synden. Thi den, som er død, er retfærdiggjort fra synden. Og er vi døde med Kristus, da tror vi, at vi også skal leve med ham"* (Rom.6,4; 6-8).

Dåben, som Jesus har indstiftet, giver os altså del i alle Jesu velgerninger for os. Dåben giver os allerede her i livet del i det, Jesus har gjort for os i sin død, og i de virkninger, hans død har. Syndelegemet blev begravet i og med Kristi begravelse, så sandt hans begravelse var en

stedfortrædende begravelse af dette syndelegeme. *"I er jo døde, og jeres liv er skjult med Kristus i Gud"* (Kol.3,3).

Nu ved vi, at når vi dør, betyder det syndelegemets og syndenaturens endelige sammenbrud, og ligesom Kristus har gjort dette for os, så bliver også hans liv midt i døden os til del. Alt dette giver dåben os allerede her, mens vi endnu lever i denne verden. Denne nedbrydning af syndelegemet og vor gudsfjendtlige natur, begynder allerede her i livet. Derfor hedder det, at vi ved Ånden skal døde legemets gerninger (Rom.8,13). Men denne nedbrydning, som begynder her i livet, når vi lever i troen på Kristus, skal fuldendes i døden. Da skal Gud endeligt fjerne al synd fra vor natur sådan, at vi kan opstå rene og lydefri for Guds ansigt - for Jesu skyld og til hans ære.

Mens vi lever her i verden, er vi retfærdige i Kristus, men syndige i vor natur, i os selv. Gennem døden skal Gud for Jesu skyld, - på grund af det, han har gjort i sin død til vor frelse, fri os fra vort syndelegeme. Da kan vi stå frem for Guds ansigt - uden synd i vor natur. Derfor siger Guds Ord: *"Også jer har han nu forligt i sit jordiske legeme ved døden for at fremstille jer hellige og uden dadel og anklage for sit åsyn"* (Kol.1,21-22). Og det hedder: *"Og der skal ikke mere være noget, som er under forbandelse. Og Guds og Lammets trone skal være i staden, og hans tjenere skal tjene ham, og de skal se hans ansigt, og hans navn skal stå på deres pander"* ([Åb.22,3-4](#)).

Hvis ikke Jesus var Guds evige Søn og et med Faderen, var alt dette bare eventyr og skuespil. Men Jesus er opstået fra de døde. Derved har han vist sin sejr og triumf over døden og Djævelen. Og fremfor alt: Han har borttaget synden og syndeskylden overfor Gud. Dermed står det troende menneske frit - for Guds ansigt. Vi kan dø i fuld forvisning om, at alle vore synder er borte. Jesus har taget vor synd bort, langt bort fra Guds ansigt. Døden er ikke længere Guds forbandelse. Døden tilintetgør os ikke. Den nedbryder bare vor syndige natur. Den er ikke forbandelse, men velsignelse: *"Kostbar i Herrens øjne er hans frommes død"* ([Sl.116,15](#)). *"Dog bliver jeg altid hos dig, du holder mig fast om min højre; du leder mig med dit råd og tager mig siden bort i herlighed. Lad kun mit kød og mit hjerte vansmægte, Gud er mit hjertes klippe, min del for evigt"* ([Sl.73,23-24, 26](#)).

Døden overflytter os til Guds herlighed, først ind i Guds nærhed, siden ind til evigt liv og fællesskab med ham. Jeg skal ikke gå til grunde, kun min syndenatur. Jeg skal ikke gå ind i mørket. Tværtimod skal jeg gå ind i lyset. Her i livet er jeg trods alt i forgængelighed og dødens skygge, da jeg jo skal dø. Døden minder os altid om vor synd, og det er sådan efter Guds vilje, for at vi skal tage vor tilflugt til Kristus. Da bliver i døden det, Guds Ord siger om barnekår, fred og liv hos Gud for Jesu skyld, til oplevet virkelighed. Her nede ser vi som i et spejl. Vi lever i tro. Da skal vi se *"ansigt til ansigt"*, som Guds Ord siger (1.Kor.13,12).

Kommer vi i tvivl, og angst og usikkerhed vil snige sig ind over os og udmarve os, skal vi aldrig lade dette tage magten og kraften fra os. Så længe vi er i vort syndelegeme og under forgængeligheden, vil altid de onde og tvivlrådige tanker komme. Og Djævelen bruger dette for at få os til at vakle og falde. Men da er det vigtigt, at vi ikke tænker på vor død, som den gudløse gør, men hellere ser på Jesu Kristi død. Det er det, Gud vil, vi skal gøre. For når vi ser på hans død, da kan angst, uro eller bekymtlig ikke få magt over os. Det er umuligt. Da ville vi modsige troen og evangeliet. Det ville være et vidnesbyrd om vantro, ikke om tillid til Gud og hans frelse.

(Kapitel fra "Den tomme grav" af Aksel Valen-Sendstad - Dansk Luthersk Forlag 1989 - Shafan 16-03-15)